

Mandaten en volmachten

VERENIGING
WERKEN VOOR
WATERSCHAPPEN

De Wnra zorgt voor een systeemwijziging: van publiekrecht naar privaatrecht. Dat kan invloed hebben op de mandaat- en volmachtbesluiten. Hoe heeft jouw organisatie bevoegdheden om beslissingen over het personeel te nemen nu geregeld? Zorg ervoor dat de besluiten voor 1 januari 2020 Wnra-proof zijn. Zo voorkom je dat iemand onbevoegd namens de organisatie handelt, met het risico dat de rechter zo'n handeling ongeldig verklaart.

Een situatie die zich kan voordoen is bijvoorbeeld dat de dijkgraaf na inwerkingtreding van de Wnra alle (wijzigingen van) arbeidsovereenkomsten met het personeel moet ondertekenen. Dat wil je voorkomen? Je kunt regelen dat één of meerdere functionarissen een volmacht krijgen om dat namens de dijkgraaf te doen.

De Wnra zorgt voor een systeemwijziging. In het huidige (publiekrechtelijke) systeem zijn vaak één of meer functionarissen gemandateerd om (bepaalde) personele besluiten namens het bestuursorgaan te nemen. Deze mandaten moeten mogelijk worden

omgezet in volmachten, wat past bij het nieuwe (privaatrechtelijke) systeem.

Moet je de besluiten aanpassen?

Of dit noodzakelijk is, hangt af van hoe je organisatie op dit moment geregeld heeft wie welke bevoegdheden heeft. Het kan zijn dat de mandaat-/volmachtbesluiten van je organisatie zo geformuleerd zijn, dat aanpassingen niet of nauwelijks nodig zijn. Laat dit tijdig controleren, bijvoorbeeld door de juridische afdeling van je organisatie of je juridisch adviseur.

Hoe controleert je dat in drie stappen?

1. De eerste stap is om te inventariseren welke mandaat- en volmachtbesluiten er nu binnen de organisatie bestaan. Het kan zijn dat jullie organisatie maar één besluit heeft waarin zowel de organisatie als de bevoegdheden (mandaten en volmachten) binnen de hele organisatie geregeld zijn. Er zijn ook veel organisaties met meerdere besluiten. Bijvoorbeeld een apart besluit waarin de indeling van de organisatie beschreven staat en aparte besluiten voor mandaten en voor volmachten. Of een besluit waarin alleen de organisatiestructuur en de bevoegdheden tot een bepaald managementniveau staan. Die managers hebben dan vaak ieder een apart besluit gemaakt waarin zij een deel van hun bevoegdheden door verlenen ('ondermandaat verlenen') aan lagere managers of andere ambtenaren.
2. Vervolgens kun je nagaan of jullie besluiten juridisch al zó geformuleerd zijn dat er al volmachten geregeld zijn over personele zaken. Met sommige formuleringen zijn waarschijnlijk geen of weinig aanpassingen in het mandaatbesluit nodig. Het is verstandig om een jurist te vragen om de besluiten aan te passen, zodat de mandaten voor personele besluiten in volmachten worden omgezet. Zorg ervoor dat dit voor 1 januari 2020 geregeld is.
3. Kijk ook of de besluiten op andere punten Wnra-proof zijn. Het is goed om de besluiten in hun geheel zorgvuldig na te lopen en na te gaan of actualisering nodig of wenselijk zijn door de Wnra.

Enkele aandachtspunten hierbij:

- Het is goed om de terminologie in de besluiten aan te passen aan de Wnra. Bijvoorbeeld door de term 'aanstellen' te vervangen door 'het afspreken van een arbeidsovereenkomst'.
- Overheidswerkgevers (in de zin van de Ambtenarenwet 2017) hoeven vanaf 2020 geen mandaten meer te regelen voor beslissingen over bezwaarschriften tegen besluiten die gaan over personeelszaken. Is een besluit vlak voor inwerkingtreding van de Wnra genomen? Houd er

dan wel rekening mee dat ambtenaren nog binnen zes weken na die inwerkingtreding bezwaar kunnen maken.

- Mogelijk staan er verwijzingen in uw mandaatbesluiten naar regelingen die met de inwerkingtreding van de Wnra vervallen.

De begrippen mandaat en volmacht

De juridische begrippen 'mandaat' en 'volmacht' spelen een belangrijke rol. Om te bepalen of je actie moet ondernemen, is het nuttig om het verschil tussen en de betekenis van deze begrippen te begrijpen.

Een besluit is een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan die een publiekrechtelijke rechtshandeling inhoudt.

Mandaat

De juridische term 'mandaat' betekent: de bevoegdheid om in naam van een bestuursorgaan besluiten te nemen. Een besluit is een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan die een publiekrechtelijke rechtshandeling inhoudt. De Wnra heeft alleen gevolgen voor personele of rechtspositionele besluiten: besluiten van bestuursorganen in relatie tot hun medewerkers (ofwel: ambtenaren). Voorbeelden van dat soort besluiten zijn:

- een aanstellingsbesluit, waarbij een ambtenaar in dienst wordt genomen;
- een besluit tot bevordering van een ambtenaar naar een hogere functie/ salarisschaal;
- een besluit tot het ontslaan van een ambtenaar;
- een besluit om een ambtenaar over te plaatsen naar een andere functie (overplaatsingsbesluit);
- een besluit tot het opleggen van een disciplinaire straf aan een ambtenaar;

- een besluit tot het verlenen van buitengewoon verlof aan een ambtenaar;
- een besluit tot het toekennen van een bijzondere beloning aan een ambtenaar.

Het nemen van een besluit 'in naam van' een bestuursorgaan betekent het nemen van een besluit 'namens' een bestuursorgaan. Dat wil zeggen dat een besluit dat is genomen door een gemandateerde geldt als een besluit van het bestuursorgaan dat het mandaat heeft verleend. De gemandateerde moet bij het nemen van zijn besluit binnen zijn mandaatbevoegdheid blijven, anders is sprake van een onbevoegd genomen besluit (mandaatgebrek of bevoegdheidsgebrek).

Volmacht

De juridische term 'volmacht' betekent: de bevoegdheid om namens een rechtspersoon of natuurlijke persoon privaatrechtelijke rechtshandelingen te verrichten. Een rechtspersoon is bijvoorbeeld: een waterschap, een stichting of een vereniging.

Een privaatrechtelijke rechtshandeling is bijvoorbeeld het aangaan, wijzigen of beëindigen van een overeenkomst – ook een arbeidsovereenkomst. Privaatrechtelijke rechtshandelingen kunnen formeel alleen worden verricht door (rechts)personen en niet door bestuursorganen. Een rechtspersoon moet altijd door iemand (een natuurlijke persoon) vertegenwoordigd worden, omdat een rechtspersoon een entiteit is en geen persoon die een handtekening kan zetten.

De dijkgraaf is degene die namens de rechtspersoon waterschap een (arbeids)overeenkomst mag aangaan en deze overeenkomst namens het waterschap mag ondertekenen. Daarmee vertegenwoordigt hij het waterschap. Iedere dijkgraaf kan op zijn beurt een volmacht verlenen voor het verrichten van (specifieke) privaatrechtelijke rechtshandelingen aan bijvoorbeeld bepaalde ambtenaren. Daarmee voorkomt hij dat hij erg veel handtekeningen namens het waterschap moet zetten.

Controleer je besluiten

Je kunt verschillende acties ondernemen om jullie mandaat- en volmachtbesluiten voor te bereiden op de Wnra. Ten eerste is het goed om de besluiten goed na te lopen en te controleren of deze wel aansluiten op de Wnra. Staat er iets in over volmacht? Of wordt alleen mandaten benoemd? Soms is een herformulering genoeg. Ten tweede is het goed om de terminologie goed te bekijken en aan te passen aan de nieuwe rechtspositie.

Heb je vragen over de nieuwsbrief?

Mail: info@vwww.nl

Website: www.vwww.nl

Bezoekadres
Koningskade 40, 2596 AA Den Haag